

FÁBULAS DE ESOPPO

(selección)

El género literario del cuento es de origen popular, anónimo; se suele transmitir de generación en generación hasta que alguien, en un cierto momento, lo fija por escrito. En la antigua Grecia, estos cuentos solían atribuirse a Esopo. Así, Esopo sería, según la opinión más extendida, un personaje legendario, una invención para procurar un autor a las fábulas y en general a los cuentos populares. Ya Heródoto se refiere a Esopo en sus *Historias* (II 134): según este relato, Esopo fue un esclavo frigio que, tras muchos viajes y peripecias, había sido acusado en Delfos de un robo sacrílego que no cometió; los delfios lo condenaron a morir despeñado, pero Apolo castigó a los delfios y glorificó a Esopo. Por Platón (*Fedón*, 61 b) sabemos también que casi todos los atenienses de la época de Sócrates conocían de memoria fábulas esópicas; era también corriente que tales fábulas fuesen puestas en verso, componiendo pequeños poemas fáciles de memorizar. En todo caso, su dudosa existencia, en torno a la cual se crearon leyendas y anécdotas de muy dudosa autenticidad, habría de situarse en el período de florecimiento del género poético gnómico (siglo VI a. C.). Las llamadas fábulas esópicas son breves relatos en prosa, con intención ejemplarizante, que gozaron de extraordinaria popularidad por su sencillez y carácter moralizante y a menudo satírico. Dentro de las fábulas, las más importantes son las de animales, que debieron existir desde muy antiguo (no se encuentran en Homero, pero ya aparecen en Hesíodo y en Arquíloco) y en las que es notoria la influencia oriental. Estas fábulas de animales destacan por sus moralejas: suponen una crítica social, generalmente contra la arbitrariedad de los poderosos y a favor de los débiles. En general, la fábula esópica no puede ser considerada una literatura de altos vuelos, como la tragedia o la lírica, pero es la esencia de una sana sabiduría popular que ha existido en todos los pueblos y civilizaciones.

Al parecer, fue Demetrio de Falero (siglo II a. C.) el primero que recogió y puso por escrito estas fábulas (aunque su texto únicamente nos es conocido por la edición que de él hizo el monje griego Máximo Planudes en el siglo XIV). Las fábulas esópicas fueron imitadas luego en trímetros yámbicos por el latino Fedro, que amplió el repertorio e introdujo en ellas alusiones políticas, y por el griego Babrio (siglo II), considerado el primer poeta auténtico en el campo del género gnómico de la fábula. El éxito y la influencia de estas fábulas se mantendrán luego durante muchos siglos y

tendrán muchos e ilustres imitadores, especialmente el francés Jean de la Fontaine (siglo XVII) y, entre nosotros, Samaniego e Iriarte (siglo XVIII).

1. Las dos alforjas

Προμηθεὺς πλάσας ποτὲ ἀνθρώπους δύο πήρας ἐξ αὐτῶν ἀπεκρέμασε, τὴν μὲν ἀλλοτριῶν κακῶν, τὴν δὲ ἰδίων, καὶ τὴν μὲν τῶν ὀθνείων ἔμπροσθεν ἔταξε, τὴν δὲ ἑτέραν ὀπισθεν ἀπὴ ῥτησεν. Ἐξ οὗ δὴ συνέβη τοὺς ἀνθρώπους τὰ μὲν ἀλλότρια κακὰ ἐξ ἀπόπτου κατοπτάζεσθαι, τὰ δὲ ἴδια μὴ προορᾶσθαι.

Τούτῳ τῷ λόγῳ χρήσαιτο ἂν τις πρὸς ἄνδρα πολυπράγμονα, ὅς ἐν τοῖς ἑαυτοῦ πράγμασι τυφλώττων τῶν μηδὲν προσηκόντων κήδεται.

2. El cuervo enfermo

Κόραξ νοσῶν ἔφη τῇ μητρί· "Μῆτερ, εὐχου τῷ θεῷ καὶ μὴ θρήνει." Ἡ δ' ὑπολαβοῦσα ἔφη· " Τίς σε, ὦ τέκνον, τῶν θεῶν ἐλεήσει; τίνος γὰρ κρέας ὑπὸ σοῦ γε οὐκ ἐκλάπη;"

Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι οἱ πολλοὺς ἐχθροὺς ἐν βίῳ ἔχοντες, οὐδένα φίλον ἐν ἀνάγκῃ εὐρήσουσιν .

3. La gallina de los huevos de oro

Ὅρνιν τις εἶχε καλὴν χρυσᾶ ἣ ἀτίκτουσαν· νομίσας δὲ ἔνδον αὐτῆς ὄγκον χρυσοῦ εἶναι καὶ θύσας εὗρεν οὕσαν ὁμοίαν τῶν λοιπῶν ὀρνίθων . Ὁ δὲ ἀθρόον πλοῦτον ἐλπίσας εὐρεῖν, καὶ τοῦ μικροῦ κέρδους ἐστερήθη.

Ὅτι τοῖς παροῦσιν ἀρκείσθω τις καὶ τὴν ἀπληστίαν φευγέτω.

4. El cazador y la perdiz

Ὅρνιθοθήρας ὀψιαίτερον αὐτῷ ξένου παραγενομένου, μὴ ἔχων ὅ τι αὐτῷ παραθείη, ὤρμησεν ἐπὶ τὸν τιθαστὸν πέρδικα καὶ τοῦτον θύειν ἔμελλε. Τοῦ δὲ αἰτιωμένου αὐτὸν ὡς ἀχάριστον, εἶγε πολλὰ ὠφελούμενος παρ' αὐτοῦ τοὺς ὁμοφύλους ἐκκαλουμένους καὶ παραδιδόντος, αὐτὸς ἀναιρεῖν αὐτὸν μέλλει, ἔφη· " Ἀλλὰ διὰ τοῦτο σε μᾶλλον θύσω, εἰ μηδὲ τῶν ὁμοφύλων ἀπέχη."

Ὁ λόγος δηλοῖ ὅτι οἱ τοὺς οἰκείους προδίδόντες οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἀδικουμένων μισοῦνται, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τούτων οἷς προδίδονται.

5. La cierva y la viña

Ἐλαφος κυνηγούς φεύγουσα ὑπ' ἀμπέλῳ ἐκρύβη. Παρελθόντων δ' ὀλίγον ἐκείνων, ἡ ἐλαφος τελέως ἤδη λαθεῖν δόξασα, τῶν τῆς ἀμπέλου φύλλων ἐσθίειν ἤρξατο. Τούτων δὲ σειομένων, οἱ κυνηγοὶ ἐπιστραφέντες καὶ, ὅπερ ἦν ἀληθές, νομίσαντες τῶν ζώων ὑπὸ τοῖς φύλλοις τι κρύπτεσθαι, βέλεσιν ἀνεῖλον τὴν ἔλαφον. Ἡ δὲ θνήσκουσα τοιαῦτ' ἔλεγε· " Δίκαια πέπονθα· οὐ γὰρ ἔδει τὴν σώσασάν με λυμαίνεσθαι."

Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι οἱ ἀδικοῦντες τοὺς εὐεργέτας ὑπὸ θεοῦ κολάζονται.

6. Los ladrones y el gallo

Κλέπται εἷς τινα οἰκίαν εἰσελθόντες οὐδὲν μὲν ἄλλο εὔρον, μόνον δὲ ἀλεκτρούνα καὶ τοῦτον λαβόντες ἀπηλλάγησαν. Ὁ δὲ μέλλων ὑπ' αὐτῶν θύεσθαι ἐδέετο ὅπως αὐτὸν ἀπολύσῃσι, λέγων χρήσιμον ἑαυτὸν τοῖς ἀνθρώποις εἶναι νύκτωρ αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ἔργα ἐγείροντα. Οἱ δὲ ὑποτυχόντες ἔφασαν· " Ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτό σε μᾶλλον θύομεν· ἐκείνους γὰρ ἐγείρων ἡμᾶς οὐκ ἔῃς κλέπτειν."

Ὁ λόγος δηλοῖ ὅτι ταῦτα μάλιστα τοῖς πονηροῖς ἠναντίωται ἅτινα τῶν χρηστῶν ἐστὶν εὐεργετήματα.

7. El labrador y sus hijos

Γεωργός τις μέλλων καταλύειν τὸν βίον καὶ βουλόμενος τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας πείραν λαβεῖν τῆς γεωργίας, προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ἔφη· "Παῖδες ἐμοὶ, ἐγὼ μὲν ἤδη τοῦ βίου ὑπέξειμι, ὑμεῖς δ' ἅπερ ἐν τῇ ἀμπέλῳ μοι κέκρυπται ζητήσαντες, εὐρήσετε πάντα." Οἱ μὲν οὖν οἰηθέντες θησαυρὸν ἐκεῖ που κατορωρύχθαι, πᾶσαν τὴν τῆς ἀμπέλου γῆν μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ πατρὸς κατέσκαψαν. Καὶ θησαυρῷ μὲν οὐ περιέτυχον, ἡ δὲ ἀμπελος καλῶς σκαφεῖσα πολλαπλασίονα τὸν καρπὸν ἀνέδωκεν.

Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι ὁ κάματος θησαυρὸς ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις.

8. La liebre y la tortuga

Χελώνη καὶ λαγῶς περὶ ὀξύτητος ἤριζον. Καὶ δὴ προθεσμίαν στήσαντες καὶ τόπον ἀπηλλάγησαν. Ὁ μὲν οὖν λαγῶς διὰ τὴν φυσικὴν ὠκύτητα ἀμελήσας τοῦ δρόμου, πεσὼν παρ' ὁδὸν ἐκοιμᾶτο. Ἡ δὲ χελώνη συνειδύια ἑαυτῇ βραδύτητα, οὐ διέλιπε τρέχουσα, καὶ οὕτω κοιμώμενον τὸν λαγῶν παραδραμοῦσα ἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς νίκης ἀφίκετο.

Ὁ λόγος δηλοῖ ὅτι πολλακίς φύσιν ἀμελοῦσαν πόνος ἐνίκησεν.

9. Los dos viandantes

Δυὸ ἐν ταύτῳ ὠδοιπόρου. Ἐτέρου δὲ πέλεκυν εὐρόντος, ὁ ἕτερος ἔλεγεν "Εὐρήκαμεν." Ὁ δὲ ἕτερος παρήνει μὴ λέγειν "Εὐρήκαμεν," ἀλλ' "Εὐρηκας." Μετὰ μικρὸν δὲ ἐπελθόντων αὐτοῖς τῶν ἀποβεβληκότων τὸν πέλεκυν, ὁ ἔχων αὐτὸν διωκόμενος ἔλεγε πρὸς τὸν συνοδοιπόρον "Ἀπολώλαμεν." Ἐκεῖνος δὲ ἔφη "Μὴ ἀπολώλαμεν εἴπης, ἀλλ' ἀπολώλα· οὐδὲ γάρ, ὅτε τὸν πέλεκυν εὔρες, ἐμοὶ αὐτὸν ἀνεκοινώσω."

Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι οἱ μὴ μεταλαβόντες τῶν εὐτυχημάτων οὐδ' ἐν ταῖς συμφοραῖς βεβαιοὶ εἰσι φίλοι.

10. La zorra y las uvas

Ἄλωπηξ λιμώττουσα ὡς ἐθεάσατο ἀπὸ τινος ἀναδενδράδος βότρυας κρεμαμένους, ἠβουλήθη αὐτῶν περιγένεσθαι, καὶ οὐκ ἠδύνατο. ἀπαλλαττομένη δὲ πρὸς ἑαυτὴν εἶπεν "ὄμφακές εἶσιν."

Οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι τῶν πραγμάτων ἐφικέσθαι μὴ δυνάμενοι δι' ἀσθένειαν τοὺς καιροὺς αἰτιῶνται.

11. El león y la rana

Λέων, ἀκούσας βατράχου κεκραγὸτος ἐπεστράφη πρὸς τὴν φωνὴν, οἰόμενος μέγα τι ζῷον εἶναι. Προσμείνας δὲ μικρὸν χρόνον, ὡς ἐθεάσατο αὐτὸν ἀπὸ τῆς λίμνης ἐξελθόντα, προσελθὼν κατεπάτησεν εἰπὼν "Εἶτα τηλικοῦτος ὢν τηλικαῦτα βοᾷς ;"

Πρὸς ἄνδρα γλωσσαλγίαν οὐδὲν πλέον τοῦ λαλεῖν δυνάμενον ὁ λόγος εὔκαιρος.

12. Los pescadores

Ἄλιεῖς ἐξεληθόντες ἐπ' ἄγραν καὶ πολλὸν χρόνον κακοπαθήσαντες οὐδὲν συνέλαβον· καθεζόμενοι δὲ ἐν τῇ νηὶ ἠθύμουν. Ἐν τοσοῦτῳ δὲ θύννος διωκόμενος καὶ πολλῶ τῷ ῥοίζῳ φερόμενος ἔλαθεν εἰς τὸ σκάφος ἐναλλόμενος. Οἱ δὲ συλλαβόντες αὐτὸν καὶ εἰς τὴν πόλιν ἐλάσαντες ἀπηπόλησαν.

Οὕτω πολλάκις ἅ μὴ τέχνη παρέσχε, ταῦτα τύχη διεβράβευσεν.

13. Fábula del negro

Αἰθίοπά τις ὠνήσατο, τοιοῦτον αὐτῷ τὸ χρῶμα εἶναι δοκῶν ἀμελεία τοῦ πρότερον ἔχοντος. Καὶ παραλαβὼν οἴκαδε, πάντα μὲν αὐτῷ προσῆγε τὰ ῥύμματα, πᾶσι δὲ λούτροις ἐπειρᾶτο καθαίρειν. Καὶ τὸ μὲν χρῶμα μεταβάλλειν οὐκ εἶχε, νοσεῖν δὲ τῷ ποιεῖν παρασκεύασεν.

Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι μένουσιν αἱ φύσεις ὡς προῆλθον τὴν ἀρχὴν.

14. El viejo y la muerte

Γέρων ποτέ ξύλα κόψας ταῦτα φέρων πολλὴν ὁδὸν ἐβάδιζε. Διὰ δὲ τὸν κόπον τῆς ὁδοῦ ἀποθέμενος τὸ φορτίον τὸν Θανάτον ἐπεκαλεῖτο. Τοῦ δὲ Θανάτου φανέντος καὶ πυθομένου, δι' ἣν αἰτίαν αὐτὸν παρακαλεῖται, ὁ γέρων ἔφη· "ἵνα τὸ φορτίον ἄρῃς.

Ὁ λόγος δηλοῖ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος φιλόζωος ἐν τῷ βίῳ, κἂν δυστυχῆ.

15. El caballo y el asno

Ἄνθρωπός τις εἶχεν ἵππον καὶ ὄνον. Ὀδευόντων δὲ, ἐν τῇ ὁδῷ εἶπεν ὁ ὄνος τῷ ἵππῳ· "ἄρον ἐκ τοῦ ἐμοῦ βάρους, εἰ θέλεις εἶναί με σῶν." Ὁ δὲ οὐκ ἐπέισθη· ὁ δὲ ὄνος, πεσὼν ἐκ τοῦ κόπου, ἐτελεύτησε. Τοῦ δὲ δεσπότης πάντα ἐπιθέντος αὐτῷ καὶ αὐτὴν τὴν τοῦ ὄνου δορᾶν, θρηνῶν ὁ ἵππος ἐβόα· "Ὀἴμοι τῷ παναθλίῳ, τί μοι συνέβη τῷ ταλαιπῶρῳ; μὴ θελήσας γὰρ μικρὸν βάρος λαβεῖν, ἰδοῦ ἅπαντα βαστάζω, καὶ τὸ δέρμα."

Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι τοῖς μικροῖς οἱ μεγάλοι συγκοινωνοῦντες οἱ ἀμφοτέροι σωθήσονται ἐν βίῳ.

16. Las ranas que buscaban agua

Βάτραχοι δύο ἐν λίμνῃ ἐνέμοντο. Θέρους δὲ ξηρανθείσης τῆς λίμνης, ἐκείνην καταλιποῦντες ἐπεζήτουν ἑτέραν. Καὶ δὴ βαθεῖ περιέτυχον φρέατι, ὅπερ ἰδὼν ἄτερος θατέρῳ φησί· "Συγκατέλωμεν, ὦ οὔτος, εἰς τὸδε τὸ φρέαρ." Ὁ δὲ ὑπολαβὼν εἶπεν· "Ἄν οὖν καὶ τὸ ἐνθάδε ὕδωρ ξηρανθῆ, πῶς ἀναβησόμεθα;"

Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι οὐ δεῖ ἀπερискέπτως προσιέναι τοῖς πράγμασιν.

17. La hormiga y la paloma

Μύρμηξ διψήσας, κατελθὼν εἰς πηγὴν, παρασυρεῖς ὑπὸ τοῦ ρεύματος, ἀπεπνίγετο. Περιστερὰ δὲ τοῦτο θεασαμένη, κλῶνα δένδρου περιελούσα, εἰς τὴν πηγὴν ἔρριπεν, ἐφ' οὗ καὶ καθίσας ὁ μύρμηξ διεσώθη.

Ἰξευτῆς δὲ τις μετὰ τοῦτο τοὺς καλάμους συνθείς, ἐπὶ τὸ τὴν περιστερὰν συλλαβεῖν ἦει. Τοῦτο δ' ὁ μύρμηξ ἔωρακώς, τὸν τοῦ ἰξευτοῦ πόδα ἔδακεν. Ὁ δὲ ἀλγήσας τοὺς τε καλάμους ἔρριψε, καὶ τὴν περιστερὰν αὐτίκα φυγεῖν ἐποίησεν.

Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι δεῖ τοῖς εὐεργέταις χάριν ἀποδιδόναι.

18. El cuervo y la zorra

Κόραξ κρέας ἀρπάσας ἐπὶ τινος δένδρου ἐκάθισεν. Ἀλώπηξ δὲ θεασαμένη αὐτόν καὶ βουλομένη τοῦ κρέατος περιγενέσθαι στᾶσα ἐπῆνει αὐτόν ὡς εὐμεγέθη τε καὶ καλόν, λέγουσα καὶ ὡς πρέπει αὐτῷ μάλιστα τῶν ὀρνέων βασιλεύειν, καὶ τοῦτο πάντως ἂν ἐγένετο, εἰ φωνὴν εἶχεν. Ὁ δὲ παραστῆσαι αὐτῇ θέλων ὅτι καὶ φωνὴν ἔχει, ἀποβαλὼν τὸ κρέας μεγάλα ἐκεκράγει· Ἐκείνη δὲ προσδραμοῦσα καὶ τὸ κρέας ἀρπάσασα ἔφη· "ὦ κόραξ, καὶ φρένας εἰ ἔχεις, οὐδὲν ἂν ἐδέησας εἰς τὸ πάντων σε βασιλεῦσαι."

Πρὸς ἄνδρα ἀνόητον ὁ λόγος εὐκαιρος.

19. La tortuga y el águila

Χελώνη ἀετοῦ ἐδεῖτο ἵπτασθαι αὐτὴν διδάξαι. Τοῦ δὲ παραινούντος, πόρρω τοῦτο τῆς φύσεως αὐτῆς εἶναι, ἐκείνη μᾶλλον τῇ δεήσει προσέκειτο. Λαβὼν οὖκ αὐτὴν τοῖς ὄνυξι καὶ εἰς ὕψος ἀνενεγκὼν, εἶτ' ἀφήκεν. Ἡ δὲ κατὰ πετρῶν πεσοῦσα συνετρίβη.

Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι πολλοὶ ἐν φιλονεικίαις, τῶν φρονιμωτέρων παρακούσαντες, ἑαυτοὺς ἐβλαψαν.

20. “Más vale pájaro en mano ...”

Ἀηδῶν ἐπὶ τινος ὑψηλῆς δρυὸς καθημένη κατὰ τὸ σύνηθες ἦδεν. Ἰέραξ δὲ αὐτήν θεασάμενος, ὡς ἠπόρει τροφῆς, ἐπιπτὰς συνέλαβεν· ἡ δὲ μέλλουσα ἀναιρεῖσθαι ἐδέετο αὐτοῦ μεθεῖναι αὐτήν, λέγουσα ὡς οὐχ ἱκανὴ ἐστὶν ἰέρακος γαστέρα αὐτὴ πληρῶσαι· δεῖ δὲ αὐτὸν, εἰ τροφῆς ἀπορεῖ, ἐπὶ τὰ μείζονα τῶν ὀρνέων τρέπεσθαι.

Καὶ ὃς ὑποτυχὼν εἶπεν· “ἀλλ’ ἔγωγε ἀπόπληκτος ἂν εἶην, εἰ τὴν ἐν χερσὶν ἐτοίμην βορὰν παρὲς τὰ μηδέπω φαινόμενα διώκοιμι”.

Οὕτως καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀλόγιστοὶ εἰσιν οἱ δι’ ἐλπίδα μειζόνων *πραγμάτων* τὰ ἐν χερσὶν ὄντα προίενται.

21. El nogal

Καρύα, παρά τινα ὁδὸν οὔσα καὶ ὑπὸ τῶν παριόντων λίθοις βαλλομένη, στενάξασα πρὸς ἑαυτήν εἶπεν· “Ἀθλία εἰμὶ ἐγώ, ἥτις κατ’ ἐνιαυτὸν ἐμαυτῇ ὕβρεις καὶ λύπας παρέχω.”

Ὁ λόγος πρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν ἰδίων ἀγαθῶν λυπουμενούς.

22. La leona y la zorra

Λέαινα ὄνειδιζομένη ὑπὸ ἀλώπεκος ἐπὶ τῷ διὰ παντὸς ἕνα τίκτειν· “Ἐνα, ἔφη, ἀλλὰ λε’οντα”.

“Ὅτι τὸ καλὸν οὐκ ἐν πλήθει δεῖ μετρεῖν, ἀλλὰ πρὸς ἀρετὴν ἀφορᾶν.

23. El asno con piel de león

Ὅνος δορὰν λέοντος ἐπενδυθεὶς λέων ἐνομίζετο πᾶσιν, καὶ φυγὴ μὲν ἦν ἀνθρώπων, φυγὴ δὲ ποιμνίων. Ὡς δὲ ἀνέμου πνεύσαντος ἡ δορὰ περιηρέθη καὶ γυμνὸς ὁ ὄνος ἦν, τότε δὴ πάντες ἐπιδραμόντες ξύλοις καὶ ῥοπάλοις αὐτὸν ἔπαιον.

Ἵτι πένης καὶ ἰδιώτης ὢν μὴ μιμοῖ τὰ τῶν πλουσίων, μὴ ποτε καταγελασθῆς καὶ κινδυνεύῃς· τὸ γὰρ ξένον ἀνοίκειον.

24. La zorra y la máscara

Ἰάλωπῆξ εἰς οἰκίαν ἐλθοῦσα ὑποκριτοῦ καὶ ἕκαστα τῶν αὐτοῦ σκευῶν διερευνωμένη, εὔρε καὶ κεφαλὴν μορμολυκείου εὐφυῶς κατεσκευασμένην, ἣν καὶ ἀναλαβοῦσα ταῖς χερσὶν ἔφη " ὦ οἴα κεφαλὴ, καὶ ἔγκεφαλον οὐκ ἔχει."

Ἵ μῦθος πρὸς ἄνδρα μεγαλοπρεπεῖς μὲν τῷ σώματι, κατὰ ψυχὴν δὲ ἀλογίστους.

25. La caña y el olivo

Διὰ καρτερίαν καὶ ἰσχὺν καὶ ἡσυχίαν κάλαμος καὶ ἐλαία ἤριζον. Τοῦ δὲ καλάμου ὄνειδιζομένου ὑπὸ τῆς ἐλαίας ὡς ἀδυνάτου καὶ ῥαδίως ὑποκλινομένου πᾶσι τοῖς ἀνέμοις, ὁ κάλαμος σιωπῶν οὐκ ἐφθέγγετο. Καὶ μικρὸν ὑπομείνας, ἐπειδὴ ἄνεμος ἔπνευσεν ἰσχυρός, ὁ μὲν κάλαμος ὑποσεισθεὶς καὶ ὑποκλινθεὶς τοῖς ἀνέμοις ῥαδίως διεσώθη ἢ δ' ἐλαία, ἐπειδὴ ἀντέτεινε τοῖς ἀνέμοις, κατεκλάσθη τῇ βίᾳ.

Ἵ μῦθος δηλοῖ ὅτι οἱ τῷ καιρῷ καὶ τοῖς κρείττοσιν αὐτῶν μὴ ἀνθιστάμενοι κρείττους εἰσὶ τῶν πρὸς μείζονας φιλονεικούντων.

26. La cigarra y la hormiga

Θέρους ὥρα μύρμηξ περιπατῶν κατὰ τὴν ἄρουραν πυροῦς καὶ κριθᾶς συνέλεγεν, ἀποθησαυριζόμενος ἑαυτῷ τροφήν εἰς τὸν χειμῶνα. Κάνθαρος δὲ τοῦτον θεασάμενος ἐθαύμασεν ὡς ἐπιπονώτατον, εἶγε παρ' αὐτὸν τὸν καιρὸν μοχθεῖ παρ' ὃν τὰ ἄλλα ζῶα πόνων ἀφειμένα ῥαστώνην ἄγει. Ἵ δὲ τότε μὲν ἡσύχαζεν ὕστερον δὲ, ὅτε χειμῶν ἐνέστη, τῆς κόπρου ὑπὸ τοῦ ὄμβρου ἐκλυθείσης, ὁ κάνθαρος ἤκε πρὸς αὐτὸν λιμώττων καὶ τροφῆς μεταλαβεῖν δεόμενος. Ἵ δὲ ἔφη πρὸς αὐτόν· " ὦ κάνθαρε, ἀλλ' εἰ τότε ἐπόνεις, ὅτε ἐμόχθουν καὶ ἐμὲ ὠνειδίζεις, οὐκ ἂν νῦν τροφῆς ἐπεδέου."

Οὕτως οἱ παρὰ τὰς εὐθηνείας τοῦ μέλλοντος μὴ προνοούμενοι παρὰ τὰς τῶν καιρῶν μεταβολὰς τὰ μέγιστα δυστυχοῦσιν.

27. La perra que llevaba un trozo de carne

Κύων κρέας ἔχουσα ποταμὸν διέβαινε· θεασαμένη δὲ τὴν ἑαυτῆς σκιὰν κατὰ τοῦ ὕδατος, ὑπέλαβεν ἑτέραν κύνα εἶναι μείζον κρέας ἔχουσαν. Διόπερ ἀφείσα τὸ ἴδιον ὤρμησεν ὡς τὸ ἐκείνης ἀφαιρησομένη. Συνέβη δὲ αὐτῇ ἀμφοτέρων στερηθῆναι, τοῦ μὲν μὴ ἐφικομένη, διότι οὐδὲ ἦν, τοῦ δὲ, ὅτι ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ παρεσύρη.

Πρὸς ἄνδρα πλεονέκτην ὁ λόγος εὐκαιρος.

28. El niño que se bañaba

Παῖς ποτε λουόμενος ἔν τινι ποταμῷ ἐκινδύνευσεν ἀποπνιγῆναι. Ἰδὼν δὲ τινα ὀδοιπόρον, τοῦτον ἐπὶ βοήθεια ἐκάλει. Ὁ δὲ ἐμέμφετο τῷ παιδί ὡς τολμηρῷ. Τὸ δὲ μειράκιον εἶπε πρὸς αὐτόν· " Ἀλλὰ νῦν μοι βοήθει, ὕστερον δὲ σωθέντι μὲμψη."

Ὁ λόγος εἴρηται πρὸς τοὺς ἀφορμὴν καθ' ἑαυτῶν διδόντας ἀδικεῖσθαι.

29. Las moscas

Ἐν τινι ταμείῳ μέλιτος ἐπεκχυθέντος, μυῖαι προσπτάσαι κατήσθιον· διὰ δὲ τὴν γλυκύτητα τοῦ καρποῦ οὐκ ἀφίσταντο. Ἐμπαγέντων δὲ αὐτῶν τῶν ποδῶν, ὡς οὐκ ἐδύναντο ἀναπτῆναι, ἀποπνιγόμεναι ἔφασαν· " Ἀθλιαί ἡμεῖς, αἱ διὰ βραχεῖαν ἡδονὴν ἀπολλύμεθα."

Οὕτω πολλοῖς ἡ λιχνεία πολλῶν αἰτία κακῶν γίνεται.

30. El hombre entrecano y las prostitutas

Ἄνθρωπος μεσοπόλιος δύο ἐρωμένας εἶχεν, ὧν ἡ μὲν νεὰ ὑπῆρχεν, ἡ δὲ πρεσβύτις. Καὶ ἡ μὲν προβεβηκυῖα αἰδουμένη νεωτέρῳ αὐτῆς πλησιάζειν, διετέλει, εἴ ποτε πρὸς αὐτὴν παρεγένετο, τὰς μελαίνας αὐτοῦ τρίχας περιαιρουμένη. Ἡ δὲ νεωτέρα ὑποστελλομένη γέροντα ἐραστὴν ἔχειν τὰς πολιὰς αὐτοῦ ἀπέσπα. Οὕτω τε συνέβη αὐτῷ ὑπὸ ἀμφοτέρων ἐν μέρει τιλλομένῳ φαλακρὸν γενέσθαι.

Οὕτω πανταχοῦ τὸ ἀνώμαλον ἐπιβλαθές ἐστι.